

فصلنامه پژوهشنامه بازگانی، شماره ۱۰۹، دوره ۲۸، ۱۴۰۲-۱۴۰۱، زمستان ۱۷۷-۲۰۱

مقاله پژوهشی: تدوین الگوی تأثیر اخلاق بازاریابی زنان اینفلوئنسرانلاین بر فروش کالاهای دیجیتال

ابوالفضل دانایی* شیلا معینی رستگار**

غلامحسین مقیمی

پذیرش: ۱۴۰۲/۱۰/۱۶

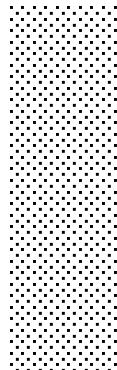
بازنگری: ۱۴۰۲/۱۰/۴

دریافت: ۱۴۰۲/۸/۹

اخلاق بازاریابی / اینفلوئنسرانلاین زن / کالای دیجیتال

چکیده

استفاده از اینفلوئنسراها برای بازاریابی یک استراتژی مناسب است، زیرا به این ترتیب برندها نه تنها مشتریان فعلی خود را حفظ می‌کنند، بلکه مشتریان جدید بالقوه را نیز جذب می‌کنند. حال، از آنجایی که اخلاق بازاریابی می‌تواند یکی از عوامل موفقیت بازاریابی آنلاین برای اکثر محصولات از جمله کالاهای دیجیتال باشد، بنابراین مهم است که اینفلوئنسراها نیز از این اخلاق بازاریابی که در واقع یک استانداردی از نگرشا و تصمیمات اخلاقی است که در شیوه‌های بازاریابی اعمال می‌شود، آگاه شوند. در این پژوهش الگوی حاکم بر تأثیری که اخلاق بازاریابی زنان اینفلوئنسرانلاین می‌تواند بر فروش کالاهای دیجیتال داشته باشد برسی شد. الگویی جامع و کاربردی که در هیچ‌کدام از تحقیقات پیشین مشاهده نشده است. پژوهش از نوع اکتشافی بوده.

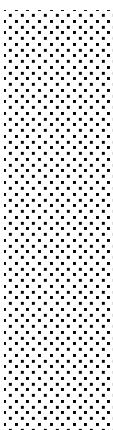
*. دانشیار گروه مدیریت رسانه، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران a.danaei@semnaniau.ac.ir

**. دانشجوی دکتری مدیریت بازگانی، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران ssheilamoeini@gmail.com

***. دانشجوی دکتری مدیریت بازگانی، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران .Gghh.moghimi@gmail.com

و گردآوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها به صورت آمیخته (ترکیبی) صورت گرفته است. در قسمت کیفی، روش پژوهش مبتنی بر نظریه داده بنیاد انجام پذیرفت و با ۱۵ نفر از مدیران و مشاوران بازاریابی در حوزه فروش آنلاین کالاهای دیجیتال در تهران مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته انجام گرفت. در بخش کمی نیز طی جمع آوری پرسشنامه‌ای از ۳۸۰ نفر افراد شاغل در حوزه بازاریابی و با استفاده از معادلات ساختاری (نرم افزار PLS) روایی و پایایی تحقیق مورد تایید قرار گرفت. بر اساس یافته‌های پژوهش، الگویی از مقوله‌های مربوط به اخلاق بازاریابی اینقلوئنسرهای آنلاین زن که بیشترین تأثیر را بر فروش کالاهای دیجیتال دارند به دست آمد.

طبقه‌بندی JEL: M31, L82, L86

۱. مقدمه

شک و تردید فزاینده مصرف‌کنندگان نسبت به بازاریابی سنتی، جذب و تأثیرگذاری بر مصرف‌کنندگان را برای شرکت‌ها دشوارتر کرده است. بسیاری از بازاریابان برای تبلیغ برندها و محصولات خود در رسانه‌های اجتماعی به اینفلوئنسرهای آنلاین روی می‌آورند که باعث رشد «بازاریابی تأثیرگذار» می‌شود، یعنی یک استراتژی ارتباطی که در آن یک شرکت، اینفلوئنسرهای آنلاین را انتخاب و تشویق می‌کند تا با دنبال‌کنندگان خود در رسانه‌های اجتماعی در تلاش برای ارتقای پیشنهادهای شرکت باشند.^۱ امروزه وجود شیوه‌های تجاری غیراخلاقی در تمام زمینه‌های بازاریابی، «اخلاق بازاریابی» را به حوزه‌های قابل توجه برای محققان تبدیل کرده است.^۲ این علاقه با توجه به این فرض که اخلاق بازاریابی نقش اساسی در شکل‌گیری، حفظ و بازگرداندن اعتماد در تجارت و ایجاد روابط بلندمدت با مشتریان دارد، طبیعی است. برای برخی از نویسندهای این یکی از محرك‌های سازمانی است که ارزش طول عمر مشتری را افزایش می‌دهد^۳؛ بنابراین مهم است که بازاریابان و تأثیرگذاران از اخلاق بازاریابی آگاه باشند. بازاریابان و تأثیرگذاران باید صادق، صمیمانه و متفکر باشند زیرا برخی از محصولات می‌توانند بر سلامت و زندگی دیگران تأثیر بگذارند. در عین حال، دنبال‌کنندگان یا مصرف‌کنندگان باید هنگام دسترسی به رسانه‌های آنلاین از قضاوت بیشتری استفاده کنند.^۴ از طرفی، ماهیت پویای کالاهایی مانند کالای دیجیتال شرکت‌ها را در یک وضعیت نوسان دائمی قرار داده است. برای بقا، شرکت‌های کالاهای دیجیتال باید مدل‌ها و استراتژی‌های کسب و کار خود را برای استفاده از فرصت‌هایی که توسط فناوری ممکن می‌شود، تطبیق دهند. آن‌ها باید بتوانند تغییرات چشم‌انداز بازار را پیش‌بینی کنند و برای مهار و مدیریت تغییرات به اندازه کافی انعطاف پذیر باشند.^۵ در پژوهش حاضر الگوی جدیدی تدوین می‌گردد که به موجب آن خواننده به اهمیت جنبه‌های اخلاق بازاریابی افراد مشهور و تأثیرگذاری همچون اینفلوئنسرهای آنلاین و مخصوصاً اینفلوئنسرهای زن در خصوص کالاهای پطرفرداری مانند کالاهای دیجیتال پی می‌برد. همچنین تحقیقات پیشین

1. Leung et al, (2022).

2. Yildirim et al, (2021).

3. Madhani, (2016).

4. Sukprasoet et al, (2020).

5.. Bhattacharjee et al, (2011).

نقش مثبت اخلاق بازاریابی اینفلوئنسرها را بررسی کرده‌اند اما الگوی جامعی از فاکتورهای تأثیرگذار اخلاق بازاریابی این اینفلوئنسرها در فروش و به ویژه فروش کالاهای دیجیتال ارائه نداده‌اند. در مدل ارائه شده، مهم‌ترین مولفه‌های اخلاق بازاریابی اینفلوئنسرهای آنلاین زن قید شدند که با وجود آن‌ها و تحت شرایط زمینه‌ای و شرایط مداخله گر موجود و راهبردهای ذکر شده می‌توان فروش محصولات دیجیتال را افزایش داد.

پرسش اصلی این پژوهش عبارت است از این‌که «چه مؤلفه‌هایی در اخلاق بازاریابی زنان اینفلوئنسر آنلاین بیشترین تأثیر را بر فروش کالاهای دیجیتال می‌گذارند»

۲. ادبیات پژوهش

۱-۲. اخلاق بازاریابی

اخلاق از نظر لغت به معنای "عادت"، "خصلت" و "خوی" می‌باشد و در اصطلاح به این امر می‌پردازد که چگونه باید زندگی کرد، چه کاری درست و چه کاری غلط است^۱ بر اساس مطالعات، اخلاق را می‌توان مجموعه‌ای از اصول، باورها و ارزش‌های حاکم بر رفتار فرد، با در نظر گرفتن آنچه صحیح یا غلط است، تعریف نمود^۲. اصطلاح «اخلاقی» یا «غیراخلاقی» به عنوان قضاوت اخلاقی ذهنی یک فرد در مورد درست غلط یا خوب و بد توصیف می‌شود. به طور طبیعی، احساسات اخلاقی می‌تواند خنثی باشد یا با چیزهای مثبت و منفی همراه باشد^۳. آکدوگانو همکاران^۴ تأکید کردند که اخلاق بازاریابی قوانین حاکم بر رفتار اعضای سازمان و پیامدهای تصمیمات بازاریابی اتخاذ شده در هنگام تبلیغ یک محصول می‌باشد. اسماعیلی و مقدم^۵ به این نتیجه رسیده‌اند رابطه معناداری بین اخلاق بازاریابی و کسب و کار آنلاین وجود دارد. با توجه به نتایج می‌توان اذعان داشت که هرچه به اخلاق بازاریابی در فروشگاه‌های مجازی اهمیت بیشتری داده شود، کسب و کار آنلاین پر رونق تر گردیده که سرانجام منجر به بهبود عملکرد فروش، رضایت مشتریان و خدمت رسانی بهتری می‌گردد. کومار^۶ بیان کرد که

1. Dadgar, (2007).

2. Akbari et al, (2021).

3. Brunk, (2012).

4. Akdogan et al, (2015).

5. Esmaili and Moghadam(2020).

6. Kumar et al, (2016).

اخلاق بازاریابی مستلزم پرهیز از پیامدهای ناخواسته فعالیتهای مختلف بازاریابی با در نظر گرفتن ذینفعان مختلف و منافع آنها و همچنین در نظر گرفتن جامعه است.

علاوه بر این، عملکرد اخلاقی خوب، پایه و اساس بازاریابی پایدار است. بازاریابی غیراخلاقی برای مشتریان و جامعه مضر است، زیرا درنهایت به شهرت، اثربخشی و احتمالاً دوام شرکت آسیب می‌رساند. در بلندمدت اهداف بازاریابی پایدار، وفاداری مصرف‌کننده و درآمد کسب وکار را می‌توان از طریق بازاریابی اخلاقی به دست آورد. اخلاق بازاریابی را می‌توان به عنوان کاربرد استانداردهای اخلاقی برای شرکت‌ها در تصمیمات بازاریابی و رفتار بازار آن‌ها درک کرد. رعایت اصول اخلاقی در بازاریابی باعث ایجاد مزیت رقابتی برای شرکت می‌شود و به نوبه خود به تحقق اهداف تعیین شده توسط سازمان کمک می‌کند. اخلاق بازاریابی را می‌توان به عنوان یک تفکر سیستماتیک در مورد پیامدهای اخلاقی تصمیمات در نظر گرفت.^۳ پیتر^۴ بر این عقیده است که اخلاق بازاریابی عملکرد شرکت‌های کوچک و متوسط را در اقتصاد در حال توسعه هدایت می‌کند. با این حال محمد و همکاران^۵ پیشنهاد می‌کنند که تأثیر اخلاق بازاریابی باید در تمام صنایع مورد بررسی قرار گیرد تا تأثیر و ارزیابی کلی آن ایجاد شود.

۲-۲. زنان اینفلوئنسر آنلاین

اینفلوئنسرهای آنلاین به این صورت تعریف می‌شوند: افرادی که شبکه بزرگی از دنبال‌کنندگان (فالوئرها) را ایجاد کرده‌اند و به عنوان سلیقه‌سازهای مورد اعتماد در یک یا چند جایگاه در نظر گرفته می‌شوند.^۶ ظهور اینفلوئنسرهای آنلاین با تلویزیون واقع‌نمای در دهه ۱۹۸۰ آغاز شد جایی که از افرادی که هیچ استعداد یا دستاورد خاصی نداشتند فیلم گرفته می‌شد و به سادگی از هیچ به افراد مشهور تبدیل می‌شدند.^۷ وجه تمايز یک سلبیریتی از یک اینفلوئنسر این است که اینفلوئنسرهای از طریق اینترنت و رسانه‌های اجتماعی با تلاش خود به رسمیت شناخته می‌شوند، درحالی‌که افراد

1. Kotler & Armstrong, (2016).

2. Butorácová, (2009).

3. Peter, (2018).

4. Muhammad et al, (2016).

5. Jin & Ryu, (2019).

6. Gamson, (2011).

مشهور، شهرت و شناخت خود را از طریق کانال‌های رسانه‌های سنتی به دست می‌آورند.^۱ با این حال افراد مشهور همچنین می‌توانند نقش اینفلوئنسراها در هنگام برقراری ارتباط با فالوئرهای خود در رسانه‌های اجتماعی ایفا کنند.^۲

در گزارش تاما را و همکاران^۳، جذابیت و قابل اعتماد بودن تأثیرگذاران تأثیر مفیدی بر قصد خرید دارد. آن‌ها ادعا کردند که هر چه تعداد فالوئرها بیشتر باشد رابطه بین جذابیت با قصد خرید و اعتماد کمتر است. به علاوه تعداد مشترکین تحت تأثیر اطلاعات خاصی است و به مصرف‌کنندگان اجازه می‌دهد اطلاعات موجود و قابل اعتماد را پذیرند و شناسایی کنند؛ بنابراین با مصرف‌کنندگانی شروع می‌شود که معتقد‌دان خریدیک محصول قابل فروش می‌تواند به این درک منجر شود که تأثیرگذاران جذاب‌تر و قابل اعتماد‌تر هستند.^۴

در حقیقت دنبال‌کنندگان می‌توانند از طریق رسانه‌های اجتماعی با اعمال، تجربیات، ایده‌ها و احساسات روزانه اینفلوئنسراها تعامل داشته باشند. برای افزایش آگاهی از برنده و تصویر برنده در میان پیروان بزرگ اینفلوئنسراها، کسب‌وکارها و بازاریابان با اینفلوئنسراها کار می‌کنند. (به عنوان مثال: با ارائه نمونه‌هایی از موارد برای آزمایش، برنامه‌ریزی رویدادها برای حضور آن‌ها، یا پرداخت مستقیم به آن‌ها). اینفلوئنس مارکتینگ نام این شکل جدید از تبلیغات است.^۵

چندین محقق به بررسی تأثیر اقناع اینفلوئنسراهای زن در تبلیغات شفاهی در شبکه‌های اجتماعی پرداخته‌اند.^۶ برخی نیز ویژگی‌هایی از تأثیرگذاران را که به اقناع مخاطبان کمک می‌کند بررسی کرده‌اند.^۷ سوکولوا و کفی^۸ در پژوهشی به بررسی ویژگی‌هایی نظری جذابیت اجتماعی و فیزیکی و نیز نگرش هم‌دانه تأثیرگذاران بر قصد خرید دنبال‌کنندگان پرداختند. زنان دارای قدرت تأثیرگذاری زیادی روی دنبال‌کنندگان خود هستند و به نوعی دنبال‌کنندگان، آنان را دوستان خود می‌پنداشند.^۹

چندین محقق که به حوزه جنسیت و مطالعات رسانه‌ای فمینیستی اشاره می‌کنند، تأکید

1. Hearn & Schoenhoff, (2016).

2. Teng et al, (2020).

3. Tamara et al, (2021).

4. De Veirman et al, (2017).

5. Tein et al,(2018).

6. Lee, J. E., & Watkins, B,(2018) .

7. Sokolova, K., & Kefi, H,(2020).

8. Ardekani & Razavizadeh, (2021).

کرده‌اند که چگونه خصوصیات^۱ زنانه به تصویر کشیده شده در رسانه‌های اجتماعی عمدتاً از ایده‌آل زنانگی کارآفرینی دیجیتال غرق در ایدئولوژی نئولیبرال و پست فمینیستی الهام گرفته شده است^۲، یک بازنمایی اجتماعی که به استقلال، توانایی‌های فردی و خودتوانمندسازی زنان اهمیت می‌دهد.

محبوب‌ترین اینفلوئنسرهای زن جهان یک ذهنیت زنانه را بازتولید می‌کنند و آن هم اعتماد به نفس، قاطعیت و تمرکز بر مراقبت از خود می‌باشد. تصاویری از زنانی که در تلاش برای رسیدن به اهداف حرفه‌ای بدون دست کشیدن از زندگی شخصی و عاطفی با ارزش خود هستند.^۳

فمینیست‌ها نیز در این باره مفصل‌انظریاتی را بیان کرده‌اند. دو بوار با جمله معروف «هیچ زنی، زن به دنیا نمی‌آید، بلکه زن می‌شود» بر نظریات برساختگرا در حوزه جنسیت تأکید می‌کنند. بعد از او فمینیسم پسامدرن، زنانگی و مردانگی را بر ساخت‌های اجتماعی و عرصه‌ای برای منازعات سیاسی بر سر معنا دانست. جودیت باتلر جنسیت را یک اجرا می‌داند که چگونگی اجرای آن مبتنی بر جامعه یا فرهنگ در لحظه تاریخی خاص است. باتلر نظریه نمایشی جنسیت را مطرح می‌کند. به این معنا که ایده‌ی زنان و مردان به مترله‌ی خویشتن‌های واحد و متضاد با یکدیگر توهیمی است زاده‌ی اجراهای مکرر جنسیتی مان.^۴

۳-۲. کالای دیجیتال

کواه^۵ بیان می‌کند که اقتصاددانان به طور سنتی کالاهای دیجیتال را اساساً به عنوان ایده می‌بینند، مانند دانش علمی، نقشه‌های مهندسی و نوآوری‌های تکنولوژیکی. راینا^۶ این بحث را بیشتر گسترش داده و توضیح می‌دهد که این کالاهای دیجیتال عموماً مواردی هستند که برای مقاصد سرگرمی استفاده می‌شوند، مانند فیلم، موسیقی، بازی‌های ویدیویی و کتاب‌ها. راینا چهار نکته کلیدی را بیان می‌کند که معتقد است در همه کالاهای دیجیتال مشترک است:

1. Subjective
2. Rotenberg, (2018).
3. Banet-Weiser et al, (2020).
4. Gill, R and Orgad, S,(2017) .
5. Ardekani & Razavizadeh, (2021)
6. Quah, (2003).
7. Rayna, (2007).

آن‌ها برای عموم قابل دسترسی هستند، دچار فرسایش نمی‌شوند، آن‌ها حاوی اطلاعاتی با ارزش هستند. (اما ارزش آن‌ها می‌تواند ذهنی باشد) کالاهای دیجیتال می‌توانند برای مصرف‌کنندگان صرفاً با اتصال به اینترنت، مروگر وب و در آکثر موارد یک روش پرداخت مانند کارت اعتباری قابل دسترسی باشند.

به گفته چن و ژانگ^۱ کالاهای دیجیتال محصولاتی هستند که نسخه فیزیکی واضحی ندارند یا محصولاتی که شباهت کمی به همتای فیزیکی قبلی دارند؛ بنابراین کالاهای دیجیتال کالاهای بدون پیکر هستند. به این معنا که می‌توانند بدون تجسم در شکل فیزیکی وجود داشته باشند. با این حال، برای استفاده یا مصرف باید به یک پلتفرم یا دستگاه فیزیکی مرتبط باشند.^۲

آیا لامبرشت و دیگران^۳ تحقیقاتی را در مورد مدل‌های درآمد مورد استفاده شرکت‌های آنلاین که کالاهای دیجیتالی ارائه می‌دهند مرور کرده‌اند و بر نقاط قوت و ضعف مولدهای مختلف درآمد و چالش‌هایی که کسب‌وکارها در کسب درآمد آنلاین با آن‌ها مواجه هستند، تاکید نموده‌اند.

اوْزگون آتسوی^۴ در یک مطالعه به این نتیجه رسیده است که کالاهای دیجیتال دارای بسیاری از ویژگی‌های مطلوب منحصر به فرد هستند که همتایان فیزیکی آن‌ها فاقد آن هستند. با این حال، در انواع محصولات و اقدامات استخراج، متوجه می‌شویم که مردم برای کالاهای فیزیکی ارزش بیشتری نسبت به کالاهای دیجیتال قائل هستند.

۳. روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر با به‌کارگیری روش نظریه داده بنیاد انجام گرفت. شاید بتوان نظریه داده بنیاد را یکی از شناخته شده‌ترین روش‌های مورد استفاده برای انجام تحقیقات کیفی دانست. نظریه‌ای که توسط جامعه‌شناسانی به نام بارنی گلایسر و آنسلم استراوس معرفی شده است و نشان می‌دهد رویه‌هایی که زمانی تصور می‌شد در صورتی که ضروری و مطلوب نباشند، در رابطه با

1. Chen & Zhang, (2011).

2. Bhattacharjee et al, (2011).

3. Anja Lambrecht et al, (2014).

4. Ozgun Atasoy, (2018).

تحقیقات کیفی سنتی غیرقابل قبول هستند، کاملاً قابل قبول شده‌اند^۱. اصل جمع‌آوری داده‌ها بر اساس مفاهیم در حال تکامل با جمع‌آوری داده‌ها به شکل متناوب همراه با تجزیه و تحلیل به عنوان نمونه‌گیری نظری شناخته می‌شود. به این ترتیب هنگامی که محققان کدھای موجود در داده‌ها را شناسایی می‌کنند، فرآیندهای فکری خود را در مورد شناسایی در قالب یادداشت ثبت می‌نمایند. یادداشت نویسی با اولین تحلیل داده‌ها آغاز می‌شود و در طول فرآیند تحلیلی ادامه می‌یابد. یادداشت‌ها ممکن است شامل نقل قول‌های کوتاه از داده‌ها به عنوان یادآوری چیزی باشند که یک مفهوم یا ایده را ایجاد کرده است. وقتی نوبت به نوشن می‌رسد، محققان از این یادداشت نویسی برای نشان دادن مفاهیم استفاده می‌کنند. محققان به‌طور مرتب یادداشت‌ها را در مورد مفاهیم فردی با پیشرفت تجزیه و تحلیل به روزرسانی می‌کنند و درنتیجه به یادداشت‌هایی با عمق و پیچیدگی بیشتر تبدیل می‌شوند^۲.

این پژوهش از نظر هدف، بنیادی و از نظر نحوه گذاوری داده‌ها یک پژوهش اکتشافی است که در بخش کیفی ابزار آن مصاحبه نیمه ساختار یافته با ۱۰ نفر از مدیران بازاریابی و خبرگان در حوزه فروش آنلاین کالاهای دیجیتال در تهران بوده که به‌وسیله نمونه‌گیری گلوله برفی انجام شده است. از آنجایی که معیار مشخص کردن تعداد نمونه‌ها در روش کیفی اشباع نظری می‌باشد، از مصاحبه هفت کد دریافتی تکراری بودند اما جهت اطمینان، فرآیند تا مصاحبه دهم ادامه پیدا کرد.

در بخش کمی نیز جامعه آماری شامل ۳۸۰ نفر از افراد شاغل در حوزه بازاریابی بودند که طی پرسشنامه و با استفاده از معادلات ساختاری (نرم افزار PLS) روایی و پایابی تحقیق مورد تایید قرار گرفت.

۳-۱. روش کیفی پژوهش

۳-۱-۱. کدگذاری باز

با کدگذاری خط به خط آغاز کردیم که در آن مفاهیم و عبارات کلیدی شناسایی، برجسته شده و به زیرشاخه‌ها و سپس دسته‌ها منتقل و واحدهای معنا با مقوله‌های به دست آمده مورد بررسی و

1. DePoy & Gitlin, (2016).

2. Corbin & Strauss, (2015).

کدگذاری شدند. ارتباط بین مقوله‌ها نیز مبنی بر الگوی داده بنیاد اشتراوس و کوربین مشخص گشت.

۲-۱-۳. کدگذاری محوری

لازمه‌ی این مرحله مقایسه دائمی داده‌ها است. داده‌های کدگذاری شده را با یکدیگر مقایسه و به صورت مقوله‌هایی که باهم تناسب دارند درآوریدیم.^۱ داده‌ها و کدها بر اساس یک پارادایم کدگذاری بررسی شده و به شرایط علی، زمینه‌ای، مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها مربوط می‌شوند.^۲

جدول ۱- پدیده محوری

به روزرسانی مکرر محصولات دیجیتال	پدیده محوری (فروش کالاهای دیجیتال)
برنامه‌ی بازاریابی	
تجربه خرید مشتری	
پشتیبانی پس از فروش	
نوآوری	
تجربه کاربری	
طراحی	
تخفیف محصول دیجیتال	

- شرایط علی: شرایط علی، شرایطی است که بر مقوله محوری اثرگذار است. شروطی لازم ولی ناکافی جهت دستیابی به پیامدهای حاصل از به کارگیری راهبردها است. شرایط علی، رویدادها یا متغیرهایی هستند که منجر به وقوع یا توسعه پدیده می‌شوند و درواقع مجموعه‌ای از عمل و خواص آنها می‌باشند.^۳ مقوله از بین مقاله‌های استخراج شده در این پژوهش مربوط به شرایط علی می‌شود.

1. Adib Hajbagheri et al, (2007).

2. Corbin & Strauss, (2015).

جدول ۲- شرایط علی

شرایط علی	شرایط زمینه‌ای (اخلاق بازاریابی)
شفافیت	
پاسخ معنادار به نگرانی‌های مصرف‌کننده	
نشان دادن تمام جزیيات محصول	
سابقه استفاده شخصی توسط اینفلوئنسر	
نظر صادقانه اینفلوئنسر	
آشکار کردن اشکالات و ایرادات احتمالی محصول دیجیتال	
عدم نقد و توصیف گمراه‌کننده از محصول دیجیتال	
نداشتن دنبال کننده (فالوئر) جعلی	
وجود ارتباط بین محتواهای تبلیغ با ارزش‌ها و پیام محصول دیجیتال	

- **شرایط زمینه‌ای:** شرایط زمینه‌ای مجموعه‌ی خاصی از خصوصیات است که پدیده در آن تعییه شده است؛ یعنی مجموعه خاصی از شرایط را مشخص می‌کند که در آن استراتژی‌های کنش/تعامل برای غلبه، مدیریت یا واکنش به یک پدیده خاص صورت می‌گیرد. هشت مقوله از بین مقوله‌های استخراج شده در این پژوهش مربوط به شرایط زمینه‌ای می‌شود.

جدول ۳- شرایط زمینه‌ای

شرایط زمینه‌ای (رسانه‌های اجتماعی)	طراحی جذاب
	قابل دسترس بودن
	روش به اشتراک‌گذاری محتوا
	سیستم پیام رسانی
	امکان تماس تصویری
	حجم تبادلات بین افراد
	مکان چت گروهی
	ادغام با پلتفرم‌های دیگر

- **شرایط مداخله‌گر:** شرایط مداخله‌گر شرایط زمینه‌ای عمومی است که بر راهبرد تأثیر می‌گذارند. در واقع شرایط کلی و گسترده‌ای هستند که بر استراتژی‌های کنش/تعامل تأثیرگذارند. پنج مقوله از بین مقوله‌های استخراج شده در این پژوهش، مربوط به شرایط مداخله‌گر می‌شود.

جدول ۴- شرایط مداخله‌گر

معیارهای انتخاب	
پرداخت منصفانه دستمزد اینفلوئنسر	شرایط مداخله‌گر (شرکت)
مشخص کردن دامنه کاری با اینفلوئنسر	
شرایط پرداخت پورسانت به اینفلوئنسر	
میزان آشنازی و تعامل با اینفلوئنسرها	

- **راهبردها:** راهبردهای کنش یا تعامل به سمت پدیده هدایت می‌شوند. مهم نیست که تحقیق در مورد افراد، گروه‌ها یا جمیعی باشد. همیشه کنش یا کنش متقابلی وجود دارد که معطوف به پدیده، مدیریت یا غلبه بر آن، انجام آن یا واکنش به آن است. پدیده همیشه در یک زمینه خاص یا تحت شرایط خاص ظاهر می‌شود. پنج مقوله از بین مقوله‌های استخراج شده در این پژوهش مربوط به راهبردها می‌شود.

جدول ۵- راهبردها

استفاده از شهرت اینفلوئنسر	راهبردها
استفاده از خلاقیت اینفلوئنسر	
جذب کردن دنبال‌کنندگان (فالوئرها) اینفلوئنسر	
استفاده از تجارب اینفلوئنسر	
استفاده از توانایی‌های شخصی اینفلوئنسر	

- **پیامدها:** یک اقدام/تعامل منجر به نتایج و پیامدهایی می‌شود. پیامدها می‌توانند چارچوب مرجع خود را تغییر دهند، زیرا در یک نقطه از زمان می‌توانند پیامدهای یک کنش/تعامل باشند، در حالی‌که در زمان بعدی می‌توانند بخشی از شرایط علی برای یک پدیده دیگر باشند. پنج مقوله از بین مقوله‌های استخراج شده در این پژوهش مربوط به پیامدها می‌شود.

جدول ۶- پیامدها

پیامدها	
گسترش جغرافیایی بازار محصول دیجیتال	
معرفی محصول دیجیتال به مشتریان ناآگاه	
افزایش حجم خرید مشتریان دائمی	
کاهش هزینه‌های اضافی	
افزایش حجم تولید محصول دیجیتال	

۳-۱-۳. کدگذاری انتخابی

در این مرحله شرایط مختلفی که در مرحله کدگذاری محوری بیان شده است باهم ادغام می‌شوند و تجزیه و تحلیل کلی صورت می‌گیرد. برای یکپارچه‌سازی، دور رویه وجود دارد:

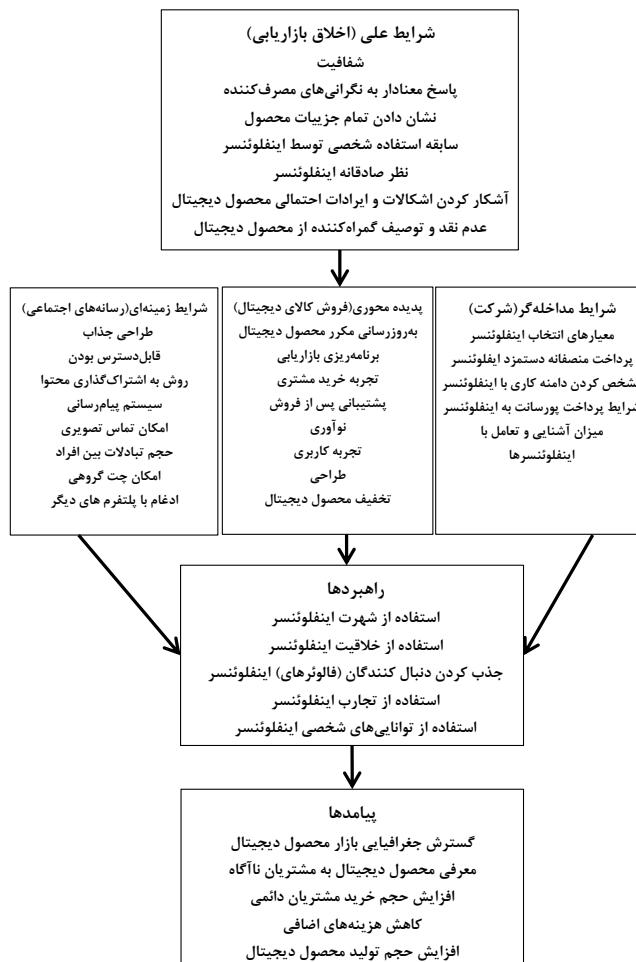
۱. به کارگیری یک روایت بر اساس روابط مدل پارادایم حول پدیده محوری.
۲. ارائه‌ی قضایای نظری بر اساس مدل پارادایم.

در نتیجه نکات مهم و کدهایی به دست آمد که بر اساس آن‌ها مقوله‌های اصلی مدل استخراج شد. مدل پارادایمی تأثیر اخلاق بازاریابی اینفلوئنسرها بر فروش کالاهای دیجیتال با تکیه بر نظریه تئوری داده بنیاد، در نمودار (۱) ارائه شده است.

۴-۲. یافته‌های پژوهش

یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که مقوله‌های مربوط به شرایط علی (اخلاق بازاریابی اینفلوئنسرها) همچون شفافیت، پاسخ معنادار به نگرانی‌های مصرف‌کننده، نشان دادن تمام جزییات محصول، سابقه استفاده شخصی توسط اینفلوئنسر، نظر صادقانه اینفلوئنسر، آشکار کردن اشکالات و ایرادات احتمالی محصول دیجیتال، عدم نقد و توصیف گمراه‌کننده از محصول دیجیتال، نداشتن دنبال کننده (فالوئر) جعلی و وجود ارتباط بین محتوای تبلیغ با ارزش‌ها و پیام محصول دیجیتال، بر پدیده محوری یعنی فروش کالاهای دیجیتال تأثیرگذار است. از طرفی، شرایط مداخله‌گر (شرکت) همچون معیارهای انتخاب اینفلوئنسر، پرداخت منصفانه دستمزد اینفلوئنسر، مشخص کردن دامنه کاری با اینفلوئنسر، شرایط پرداخت پورسانت به اینفلوئنسر، میزان آشنازی و تعامل با اینفلوئنسرها، بر راهبردها که عبارت است از استفاده از شهرت اینفلوئنسر، استفاده از خلاقیت اینفلوئنسر، جذب کردن دنبال‌کنندگان (فالوئرهای) اینفلوئنسر و

استفاده از تجارت اینفلوئنسر، اثر می‌گذارند. این راهبردها در بستر رسانه‌های اجتماعی که همان شرایط زمینه‌ای یعنی طراحی جذاب، قابل دسترس بودن، روش به اشتراک‌گذاری محتوا، سیستم پیام‌رسانی، امکان چت‌گروهی، امکان تماس تصویری، حجم تبادلات بین افراد و قابلیت ادغام با پلتفرم‌های دیگر می‌باشند، شکل می‌گیرند. خروجی‌هایی که حاصل از استخدام راهبردها هستند شامل گسترش جغرافیایی بازار محصول، معرفی محصول به مشتریان ناآگاه، افزایش حجم خرید مشتریان دائمی، کاهش هزینه‌های اضافی بازاریابی و افزایش حجم تولید می‌باشند.

نمودار ۱ - الگوی نظری پژوهش

منبع: یافته‌های پژوهش

۳-۳. روش کمی پژوهش

۱-۳-۳. ویژگی‌های دموگرافیک جامعه

از شاخص‌های آمار توصیفی برای بررسی ویژگی‌های دموگرافیک پاسخ‌دهندگان استفاده شده است. فراوانی پاسخ‌دهندگان براساس جنسیت، سن، میزان تحصیلات مورد بررسی قرار گرفته است.

۲-۳-۳. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

جدول ۷- داده‌های جمعیت‌شناختی مشارکت کنندگان در پژوهش براساس جنسیت

درصد	فراوانی	جنسیت
۴۸	۱۸۲	مرد
۵۲	۱۹۸	زن
۱۰۰	۳۸۰	کل

جدول ۸- داده‌های جمعیت‌شناختی مشارکت کنندگان در پژوهش براساس سن

درصد	فراوانی	سن
۱۳	۴۹	زیر ۲۵ سال
۳۶	۱۳۷	۲۶ تا ۳۵ سال
۴۸	۱۸۲	۳۶ تا ۵۰ سال
۳	۱۲	به بالا ۵۱
۱۰۰	۳۸۰	کل

جدول ۹- داده‌های جمعیت‌شناختی مشارکت کنندگان در پژوهش براساس تحصیلات

درصد	فراوانی	تحصیلات
۱۹	۷۲	کمتر از لیسانس
۲۵	۹۵	لیسانس
۳۱	۱۱۷	فوق لیسانس
۲۵	۹۶	دکتری
۱۰۰	۳۸۰	کل

به منظور توصیف متغیرهای اصلی پژوهش از شاخص‌هایی نظری میانگین، انحراف معیار و موارد دیگر استفاده شده است. این شاخص‌ها در جدول (۱۰) ارائه شده‌اند.

جدول ۱۰ - شاخص‌ها آمار استنباطی

کشیدگی	چولگی	واریانس	انحراف معیار	میانگین	عامل اصلی
۱/۹۹۲	-۱/۳۶۸	۰/۵۰۹	۰/۷۱۳	۴/۴۵	عوامل علی
۱/۵۵۳	-۱/۱۵۳	۰/۴۰۴	۰/۶۳۶	۴/۱۵	عوامل زمینه‌ای
۱/۱۵۹	-۰/۶۳۲	۰/۴۴۷	۰/۶۶۸	۴/۰۶	عوامل مداخله‌گر
۱/۹۳۳	۰/۹۶۱	۰/۵۵۳	۰/۷۴۴	۳/۸۶	راهبردها
۰/۲۹۶	-۰/۶۵۱	۰/۶۲۶	۰/۷۹۱	۳/۸۴	پیامدها

به منظور تحلیل استنباطی داده‌ها از تکنیک‌های تحلیل عامل تائیدی و پس از آن از مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شده است.

۳-۳-۳. آزمون نرمال بودن داده‌ها

در این پژوهش از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای آزمون نرمال بودن داده‌ها استفاده شده است.

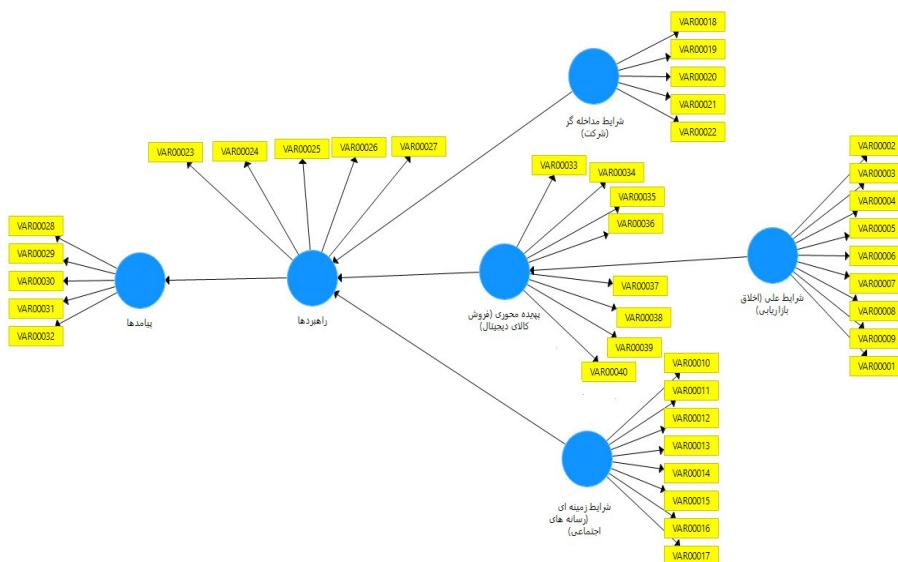
جدول ۱۱- نتایج آزمون نرمال بوده داده‌ها

سطح معناداری	آماره کلموگروف اسمیرنوف	عامل اصلی
۰/۰۷۲	۰/۳۳۱	عوامل علی
۰/۰۵۷	۰/۳۴۳	عوامل زمینه‌ای
۰/۰۶۶	۰/۳۲۶	عوامل مداخله‌گر
۰/۰۶۴	۰/۳۵۳	راهبردها
۰/۰۵۹	۰/۳۳۰	پیامدها
۰/۰۷۷	۰/۳۹۶	مقوله اصلی

بر اساس نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف در تمامی موارد مقدار معناداری بزرگ‌تر از سطح خطأ (۰/۰۵) به دست آمده است؛ بنابراین دلیلی برای رد فرض صفر وجود ندارد و توزیع داده‌ها نرمال است.

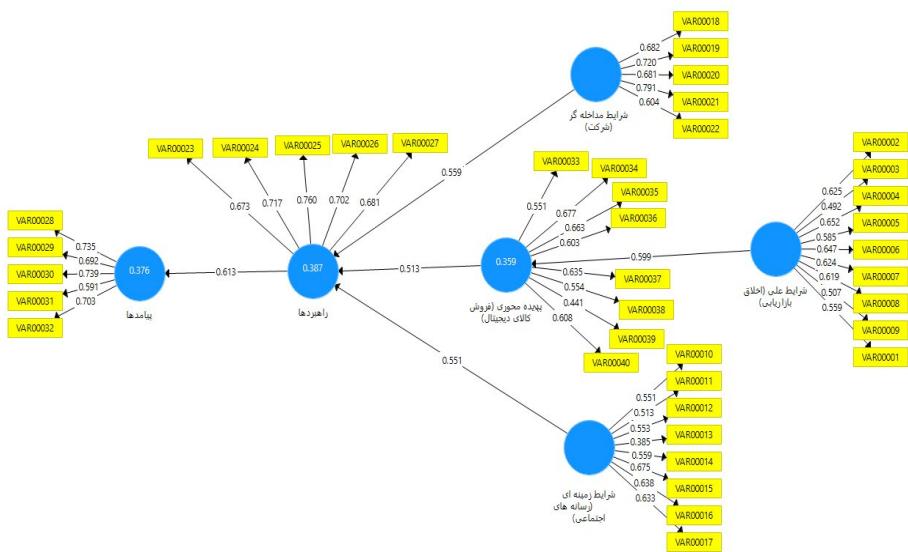
۴-۳. برآورد مدل ساختاری تحقیق

۱-۴-۳. روش حداقل مربعات جزئی

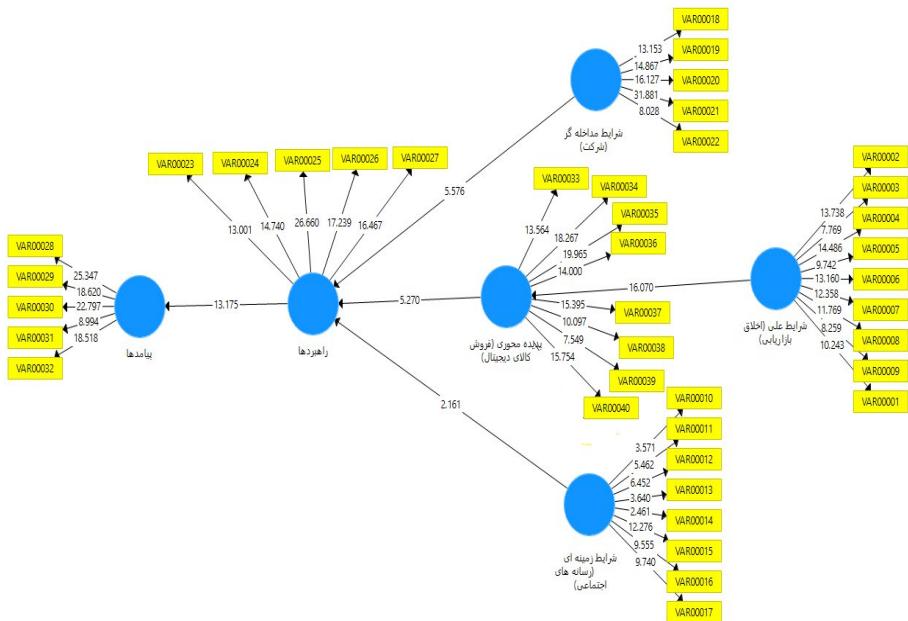

نمودار ۲ - مدل پایه طراحی شده در نرم افزار

در پژوهش حاضر از روش‌های مدل‌سازی معادلات ساختاری یعنی روش کمترین مجذورات جزئی (PLS) برای آزمون الگوی اندازه‌گیری استفاده شده است. نرم افزار PLS وابستگی کمتر به حجم نمونه، بی‌نیازی به نرمال بودن داده‌ها و تمرکز بر بیشینه‌سازی واریانس دارد که این روش جدید برخلاف نرم افزارهای لیزرل و آموس برای کاربردهای واقعی مناسب‌تر است. همچنین درنهایت مدل کلی تحقیق نیز با استفاده از همین تکنیک به بته آزمون قرار داده شده است.

نمودار ۳ - بار عاملی مدل تحقیق

نمودار ۴ - آماره تی بوت استرایپینگ مدل تحقیق

۲-۴-۳. روایی همگرا و پایایی متغیرهای تحقیق

طبق نتایج جدول (۲)، آلفای کرونباخ تمامی متغیرها بزرگ‌تر از ۰/۷ بوده بنابراین از نظر پایایی تمامی متغیرها مورد تأیید است. مقدار میانگین واریانس استخراج شده (AVE) همواره بزرگ‌تر از ۰/۵ است بنابراین روایی همگرا نیز تأیید می‌شود. مقدار پایایی مرکب (CR) نیز بزرگ‌تر از AVE و ۰/۷ است و هر یک از سازه‌های مدل از روایی و پایایی مناسبی برخوردار است. همچنین ضریب پایایی همگون (Rho) نیز بالاتر از ۰/۷ به دست آمده‌اند.

جدول ۱۲- روایی همگرا و پایایی متغیرها

Rho	CR	AVE	آلفای کرونباخ	متغیر
۰/۷۵۱	۰/۸۳۳	۰/۶	۰/۷۵۰	عوامل علی
۰/۷۴۵	۰/۸۲۵	۰/۶۸۷	۰/۷۳۵	عوامل زمینه‌ای
۰/۷۶۹	۰/۸۲۸	۰/۶۵۱	۰/۷۶۹	عوامل مداخله‌گر
۰/۷۳۱	۰/۷۴۳	۰/۶۷۸	۰/۷۹۳	راهبردها
۰/۷۷۸	۰/۸۳۲	۰/۶۵۹	۰/۷۷۴	پیامدها
۰/۷۴۱	۰/۸۲۲	۰/۶۸۲	۰/۷۳۱	پدیده محوری

۳-۴-۳. معیار ضریب تعیین R^2

هر چه قدر مقدار R^2 مربوط به سازه‌های درون‌زا یک مدل بیشتر باشد نشان از برازش بهتر مدل است. مقدار ضریب تعیین عملکرد مؤلفه‌های وابسته نشان می‌دهد که ۳۷ درصد از تغییرات متغیرهای مدل از مجموع تأثیرات متغیرهای مستقل و وابسته توضیح داده می‌شود که کاملاً قابل قبول است.

$$\frac{0.359+0.387+0.376}{3} = 0.374$$

۴-۴-۳. برازش کلی مدل (معیار GOF)

این معیار مربوط به بخش کلی مدل‌های معادلات ساختاری است. به این معنی که توسط این معیار می‌توان پس از بررسی برازش بخش اندازه‌گیری و بخش ساختاری مدل کلی پژوهش، برازش بخش کلی را نیز کنترل کرد.

$$\text{GOF} = \sqrt{\text{Avg}(\text{Communalities}) \times R^2}$$

$$\text{Avg}(R^2) = 0.374$$

$$\text{GOF} = \sqrt{(0.833 \times 0.374)} = 0.558$$

بنابراین بر اساس GOF نیز مدل تأیید است.

۴. بحث و نتیجه‌گیری

جبهه اخلاقی کسب وکار همیشه برای رشد و بقای هر سازمان بسیار مهم است و کسب وکارهای آنلاین نیز از این قائده مستثنی نیستند. شیوه‌های بازاریابی اخلاقی اینفلوئنسرهای آنلاین رضایت، اعتماد و وفاداری مشتری را افزایش می‌دهد و روابط بلندمدت با مشتری ایجاد می‌کند. هدف این پژوهش ارائه الگویی از مقوله‌های مربوط به اخلاق بازاریابی اینفلوئنسرهای آنلاین زن که بیشترین تأثیر را بر فروش کالاهای دیجیتال دارند می‌باشد. در این رابطه از روش آمیخته کمی و کیفی استفاده شد. در بخش کیفی با اتکا به نظریه داده بنیاد مدل پژوهش به دست آمد که نشان می‌دهد با اخلاق بازاریابی مناسب (شفافیت، پاسخ معنادار به نگرانی‌های مصرف‌کننده و ...) تحت شرایط زمینه‌ای (روش به اشتراک گذاری محتوا، سیستم پیام رسانی و ...) و شرایط مداخله‌گر (معیار انتخاب اینفلوئنس، پرداخت منصفانه دستمزد و ...) و راهبردهای ذکر شده (استفاده از شهرت و خلاقیت اینفلوئنسر و ...) می‌توان فروش محصولات دیجیتال را افزایش داد. در بخش کمی نیز با استفاده از معادلات ساختاری (نرم افزار PLS) روایی و پایایی تحقیق مورد تایید قرار گرفت. الگای کرونباخ تمامی متغیرها بزرگ‌تر از ۰/۷ بوده است. بنابراین از نظر پایایی تمامی متغیرها مورد تأیید است. مقدار میانگین واریانس استخراج شده (AVE) همواره بزرگ‌تر از ۰/۵ است. بنابراین روایی همگرا نیز تأیید می‌شود. مقدار پایایی مرکب (CR) نیز بزرگ‌تر از ۰/۷ است و هر یک از سازه‌های مدل از روایی و پایایی مناسبی برخوردار است.

به موجب الگوی بدست آمده خواننده به اهمیت اخلاق بازاریابی زنان اینفلوئنسر آنلاین در خصوص کالاهای پرطرفداری مانند کالاهای دیجیتال پی می‌برد.

مطالعات فارسی محدودی انجام شده است که بر تأثیرگذاران زن رسانه‌های اجتماعی متمرکز شده باشد. برخی از این تحقیقات مانند حمزوی عابدی و دیگران، یعقوبی و مقدس یزدی و چینی و دیگران به مفهوم زنانگی، برساخت زنانگی، ادراک زنانگی و سنخ‌شناسی

زنانگی پرداخته‌اند^۱. به گفته‌ی روتبرگ^۲ و بانت ویز و دیگران^۳ در بیشتر تحقیقات خارجی نیز جنسیت اینفلوئنسر را با جنسیت شرکت‌کننده تطبیق داده‌اند.

چندین محقق به بررسی تأثیر اقناع اینفلوئنسرهای زن در تبلیغات شفاهی در شبکه‌های اجتماعی پرداخته‌اند.^۴ برخی نیز ویژگی‌هایی از تأثیرگذاران را که به اقناع مخاطبان کمک می‌کند بررسی کرده‌اند.^۵

تحقیقات پیشین نقش مثبت اخلاق بازاریابی اینفلوئنسرها را بررسی کرده‌اند؛ اما الگوی جامعی از فاکتورهای تأثیرگذار اخلاق بازاریابی این اینفلوئنسرها در فروش و به‌ویژه فروش کالاهای دیجیتال ارائه نداده‌اند.

تماماً و همکاران^۶ و دی ویرمن و همکاران^۷ معتقدند تأثیرگذاران تأثیر مفیدی بر قصد خرید دارند. همچنین کومار^۸ بیان کرد اخلاق بازاریابی مستلزم پرهیز از پیامدهای ناخواسته فعالیت‌های مختلف بازاریابی با در نظر گرفتن ذی نفعان مختلف و منافع آن‌ها و همچنین در نظر گرفتن جامعه است. این تحقیق می‌تواند توجه مدیران بازاریابی را برای تغییر به سمت ایجاد ترکیب مناسبی از متغیرهای آنلاین برانگیزد که مستلزم فعالیت‌های متنوعی است که یکی از آن‌ها یافتن اینفلوئنسر مناسب است. با این وجود، طبق یافته‌های پژوهش، الگویی به دست آمد که نشان می‌دهد چه مولفه‌هایی در اخلاق بازاریابی اینفلوئنسرهای آنلاین زن می‌تواند تأثیر قابل توجه مثبت و معناداری بر فروش کالاهای دیجیتال داشته باشند.

۵. پیشنهادات

- نمونه‌گیری انجام شده در این مقاله در شهر تهران صورت گرفته است. لازم است تحقیقات بعدی محدوده‌های جغرافیایی دیگری را در برگیرد.

1. Ardekani & Razavizadeh, (2021)

2. Rotenberg, (2018).

3. Banet-Weiser et al, (2020).

4. Tein et al,(2018).

5. Lee, J. E., & Watkins, B,(2018) .

6. Tamara et al, (2021).

7. De Veirman et al, (2017).

8. Kumar et al, (2016).

- تأثیر اخلاق بازاریابی اینفلوئنسرهای آنلاین به ویژه اینفلوئنسرهای زن می‌تواند بر کالاهای دیگر نیز بررسی گردد و به افزایش فروش آن‌ها کمک شایان توجهی نماید.
- مطالعات بعدی می‌توانند مقایسه‌ای بین تأثیر اخلاق بازاریابی اینفلوئنسرهای زن و مرد در خصوص فروش کالاهای دیجیتال یا انواع کالاهای دیگر انجام دهند.

دسترسی به داده‌ها

داده‌های استفاده شده یا تولید شده در این پژوهش در متن مقاله ارائه شده است.

تضاد منافع نویسندهان

نویسندهان این مقاله اعلام می‌دارند که هیچ‌گونه تضاد منافعی در رابطه با نویسنده‌گی و یا انتشار این مقاله ندارند.

منابع

- ادیب حاج باقری، محسن؛ پرویزی، سرور و صلصالی، مهوش (۱۳۸۶). روش‌های تحقیق کیفی. چاپ اول، تهران: انتشارات بشری، ۱۳۳۱-۱۲۸.
- اردکانی فرد، زهرا؛ رضوی زاده، سید نورالدین (۱۳۹۵). زنان تأثیرگذار اینستاگرامی؛ زنانگی بازنمایی شده در صفحات زنان اینفلوئنسر ایرانی. زن در فرهنگ و هنر، ۱۳(۱).
- اسماعیلی، مهدی؛ چرختاب مقدم، جهانشاه (۱۳۹۸). رابطه بازاریابی اخلاقی با کسب و کار آنلاین، اخلاق در علوم و فناوری (۱)، ۱۵-۱۷۰. ۱۶۶.
- اکبری، محسن؛ هوشمند چایجانی، میلاد و حاتمی نژاد، محمد (۱۳۹۵). اخلاق حرفه‌ای و عملکرد پایدار در صنعت مواد غذایی: پژوهشی با رویکرد آمیخته. پژوهشنامه بازرگانی، ۹۸(۲۵)، ۱-۲۶.
- حیدرعلی، هونم (۱۳۸۴). مدل‌یابی معادلات ساختاری با کاربرد نرم افزار لیزرل، تهران: انتشارات سمت.
- دادگر، یدالله (۱۳۸۶). اخلاق بازرگانی (و کسب و کار) از منظر اقتصاد و اقتصاد اسلامی. پژوهشنامه بازرگانی، ۳۸-۱۰، ۱۲۰-۰۸۷.
- دانایی فرد، حسن؛ اسلامی، آذر (۱۳۹۰). کاربرد استراتژی پژوهشی نظریه داده بنیاد در عمل؛ ساخت نظریه بی‌تفاوتی سازمانی، چاپ اول، تهران: دانشگاه امام صادق(ع).

Adib Hajbagheri, Mohsen; Parvizi, Soroor & Salsali, Mahvash (2007). Qualitative Research Methods, 1st Edition, Tehran, Boshra Publications, pp. 128-131. [In Persian].

Akbari, M., Hooshmand Chaijani, M., & Hataminejad, M. (2021). Practical ethics and sustainable performance in the food industry: a mixed method research. Iranian Journal

- of Trade Studies, 25(98), 1-26. doi: 10.22034/ijts.2021.245363. [In Persian]
- Akdogan, S.M ., Coban, S & Ozturk, R (2015). Ethical perception of social marketing campaign: An empirical study on Turkish consumers. European scientific journal, 8(25), 146-161. doi :10.1108/02652320110392527.
- Ardekani Fard, Z., & Razavizadeh, S. N. (2021). Influential Instagram Women; Femininity Portrayed on the Pages of Iranian Influencers. Journal of Woman in Culture and Arts, 13(1), 65-90. doi: 10.22059/jwica.2021.321321.1565 [In Persian].
- Atasoy, Ozgun (2018) Digital Goods Are Valued Less Than Physical Goods. Oxford University Press on behalf of Journal of Consumer Research, Inc. Vol 44. doi : 10.1093/jcr/ucx102.
- Banet-Weiser, S., Gill, R., & Rottenberg, C. (2020). Postfeminism, popular feminism and neoliberal feminism? Sarah Banet-Weiser, Rosalind Gill and Catherine Rottenberg in conversation.Feminist theory,21(1), 3-24.doi: 10.1177/1464700119842555 .
- Bhattacharjee, S., Gopal, R. D., Marsden, J. R., & Sankaranarayanan, R. (2011). Digital goods and markets: Emerging issues and challenges. ACM Transactions on Management Information Systems (TMIS), 2(2), 1-14. doi: 10.1145/1985347.1985349.
- Brunk, K. H. (2012). Unethical Company and Brand Perceptions Conceptualizing and Operationalising Consumer Meanings. Journal of Business Ethics, 111(4), 551–565. doi.org/10.1007/s10551-012-1339-x .
- Butorácová, I. (2009). Etické zásady a ich dominantné postavenie v marketingovej praxi európskeho trhového prostredia. Marketing & Komunikace, 19(1), 10-12. doi.org/10.21272/mmi.2020.3-16.
- Chen, H. & Zhang, Y. 2011. Trends and controversies. IEEE Intell. Syst. 26, 80–89. Corbin, J., & Strauss, A. (2015). Basics of Qualitative Research, Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory (4th ed.). Sage.
- Dadgar, Y. (2007). Commercial ethics (and business) from the perspective of economics and Islamic economics. Iranian Journal of Trade Studies, 38, 87-120.
[In Persian]
- Danaeifard, H., & Eslami, A. (2011). Making the theory of organizational indifference: Applying the research strategy of data foundation theory in practice, First Edition, Tehran, Imam Sadegh University [In Persian].
- De Veirman, M., Cauberghe, V., & Hudders, L. (2017). Marketing through Instagram influencers: the impact of number of followers and product divergence on brand attitude. International journal of advertising, 36(5), 798-828. doi.org/10.1080/02650487.2017.1348035.
- Depoy, E., & Gitlin, L. N. (2016). Collecting data through measurement in experimental-type research. Depoy E, Gitlin LN. Introduction to research. 5th ed. Amsterdā: Mosby.
- Gamson, J. (2011). The unwatched life is not worth living: The elevation of the

- ordinary in celebrity culture. Publications of the Modern Language Association of America, 126(4), 1061-1062 . doi :10.2307/41414175.
- Gill, R and Orgad S. (2017). Confidence culture and the remaking of feminism. New Form. 91, 16–34. doi: 10.3898/NEWF:91.01.
- Hearn, A., & Schoenhoff, S. (2016). From celebrity to influencer. A companion to celebrity. Wiley: London, 194-212 .
- Heydarali, Hooman (2005). Structural Equation Modeling Using LISREL Application, Tehran: Samt Publications. [In Persian].
- Ismaili, Mehdi; Charhtab Moghadam, Jahanshah (2019). The relationship between ethical marketing and online business, Ethics in Science and Technology, Volume 15, Number 1, pp. 166-170.dor : 20.1001.1.22517634.1399.15.1.24.0. [In Persian].
- Jin, S., Muqaddam, A., & Ryu, E. (2019). Instafamous and social media influencer marketing. Marketing Intelligence & Planning, 37(5), 567-579 . doi.org/10.1108/MIP-09-2018-0375.
- Kotler, P., & Armstrong, G. (2016). Marketing: An introduction (13th ed.). New Jersey: Prentice-Hall .
- Kumar, P & Mokhtar, S.S.M (2016). Ethical marketing practices viewed through consumer spectacles. Market Trziste, 26(1), 29-45 .
- Lambrecht , Anja & et al (2014). How do firms make money selling digital goods online? Marketing Letters 25(3):331-341. doi :10.1007/s11002-014-9310-5.
- Lee, J. E., & Watkins, B. (2016). YouTube vloggers' influence on consumer luxury brand perceptions and intentions. Journal of Business Research, 69 (12), 5753-5760. doi. org/10.1016/j.jbusres.2016.04.171.
- Leung, Fine F., Flora F. Gu, & Robert W. Palmatier (2022). Online Influencer Marketing. Journal of the Academy of Marketing Science. 50, 226–251. doi: 10.1007/s11747-021-00829-4
- Madhani, P. M. (2016). Marketing ethics: Enhancing firm valuation and building competitive advantages. SCMS Journal of Indian Management, 13(3), 80-99.
- Muhammad, A., Al Kurdi, B. H., Anu Vij, Z. O. & Abdallah, N. (2016). Marketing ethics and relationship marketing - An empirical study that measures the effect of ethics practices application on maintaining relationships with customers. International Business Research, 9(9), 78-90 . doi : 10.5539/ibr.v9n9p78.
- Turyakira, P. K. (2018). Ethical practices of small and medium-sized enterprises in developing countries: Literature analysis. South African Journal of Economic and Management Sciences, 21(1), 1-7. doi.org/10.4102/sajems.v21i1.1756.
- Quah, D. (2003). Digital Goods and the New Economy, Centre for Economic Performance. London School of Economics and Political Science. 563 .p 7.
- Rayna, T. (2007). Digital goods as public durable goods. Department of Economics. Ph.D.

- University of Aix-Marseille. 19-25 .
- Rottenberg, C. (2018). The Rise of Neoliberal Feminism. Oxford University Press .
- Sukprasoet, Nattapong & Khammadee, Preecha. (2020). Marketing Ethics of the Online Influencers. doi :10.1093/oso/9780190901226.001.0001
- Sokolova, K., & Kefi, H. (2020). Instagram and YouTube bloggers promote it, why should I buy? How credibility and parasocial interaction influence purchase intentions. Journal of Retailing and Consumer Services, 53, 101742. doi :10.1016/j.jretconser.2019.01.011
- Tamara, D., Rafly, R., & Mersi, A. (2021). Attractiveness, Trustworthiness and Purchase Intention in Social Media Instagram: The Moderating Role of The Number of Followers. Syntax Idea. 3(8), 1824 . doi.org/10.36418/syntax-idea.v3i8.1453 .
- Teng, W., Su, Y., Liao, T. T., & Wei, C. L. (2020). An exploration of celebrity business ventures and their appeal to fans and non-fans. Journal of Retailing and Consumer Services, 54, 102004 . doi : 10.1016/j.jretconser.2019.102004
- Tien, D. H., Rivas, A. A. A., & Liao, Y. K. (2019). Examining the influence of customer-to-customer electronic word-of-mouth on purchase intention in social networking sites. Asia Pacific Management Review, 24(3), 238-249 . doi.org/10.1016/j.apmrv.2018.06.003
- Yıldırım, E., Mert, K., Cebeci, H. I. (2021). Comprehensive Review of the Marketing Ethic. Literature: A Bibliometric Approach. İş Ahlakı Dergisi, 14 (2), 242-269. doi :10.12711/tjbe.2021.14.2.2176